VOORBLAD

ONTWERP
RAADSVOORSTEL

zaaknummer: 800812

Onderwerp:	Gedragscodes Integriteit bestuurders en ambtenaren gemeente Zutphen 2024
Programma:	1. Politiek dichtbij

Forum:	Beeldvormend	
Portefeuillehouder	Wimar Jaeger	
Inlichtingen bij:	Wasser, Michiel	
	Telefoonnummer: 14 0575	E-mailadres: info@zutphen.nl

Soort bevoegdheid:	Kaderstellend
Beleidsvrijheid:	Ruim
Programmabegrotingswijziging:	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor:

1. de bijgaande Gedragscode Integriteit raadsleden en fractievertegenwoordigers gemeente Zutphen 2024, met daarin als bijlagen opgenomen de Notitie Integriteit en omgangsvormen raadsleden en fractievertegenwoordigers én het Protocol voor het behandelen van meldingen en klachten over mogelijke integriteitsschendingen door politieke ambtsdragers, vast te stellen;
2. de bijgaande Gedragscode Integriteit burgemeester en wethouders gemeente Zutphen 2024, met daarin als bijlagen opgenomen de Notitie Integriteit en omgangsvormen burgemeester en wethouders én het Protocol voor het behandelen van meldingen en klachten over mogelijke integriteitsschendingen door politieke ambtsdragers, vast te stellen;
3. kennis te nemen van de door het college vastgestelde stukken rondom integriteit en omgangsvormen aangaande ambtenaren.

TOELICHTING

Inleiding
Het hebben van een gedragscode voor politieke ambtsdragers is verplicht op grond van de artikelen 15, 41c en 69 van de Gemeentewet. Op grond van deze artikelen moet de raad voor zijn eigen leden, voor de wethouders én voor de burgemeester een gedragscode vaststellen.
De twee huidig geldende Gedragscodes bestuurlijke integriteit voor politieke ambtsdragers (één voor de raad en één voor burgemeester en wethouders) heeft de raad in december 2008 vastgesteld. Het is daarom hoog tijd dat de raad deze gedragscodes geactualiseerd naar de huidige eisen van de tijd vaststelt.

Met deze gedragscodes wordt vastgelegd wat er van de Zutphense politieke ambtsdragers mag worden verwacht en hoe zij moeten handelen als het gaat om integriteit(sdilemma's) waar zij in hun werkzaamheden als raadslid, fractievertegenwoordiger, wethouder of burgemeester tegen aan lopen.

Beoogd effect
Politieke ambtsdragers handelen integer en zijn fatsoenlijk in de omgang met anderen. Duidelijk is welke procedures er worden gevolgd als er sprake is van een klacht/ melding over een bepaald onderwerp, zowel voor de klager/ degene die meldt, als voor de beklaagde/ degene over wie de melding gaat.

Argumenten
1.1 en 2.1 De huidige gedragscodes voor politieke ambtsdragers dateren uit 2008.
De nieuwe voorgestelde gedragscodes zorgen voor een actualisatie en verduidelijking. De Gemeentewet bepaalt dat er een gedragscode voor raadsleden, wethouders en de burgemeester moeten worden vastgesteld. Er is gekozen voor een gedragscode voor raadsleden en fractievertegenwoordigers en een gedragscode voor burgemeester en wethouders. Ze zijn nagenoeg identiek, maar verschillen op onderdelen vanwege de andere positie die raadsleden en fractievertegenwoordigers als volksvertegenwoordigers en algemeen bestuurders aan de ene kant en burgemeester en wethouders als dagelijks bestuurders aan de andere kant nu eenmaal hebben.

1.2 en 2.2 De gedragscodes zijn onderdeel van integriteit.
De gedragscode is een belangrijk instrument en hulpmiddel om een open, transparante en integere bestuurscultuur en omgang te realiseren. Met name wordt hierbij ook gewezen op de Notitie Integriteit en omgangsvormen die deel uitmaakt van de beide gedragscodes. Een notitie specifiek ook voor raadsleden en fractievertegenwoordigers enerzijds en wethouders en burgemeester anderzijds, rekening houdend met hun verschillende (rechts)posities.

1.3 en 2.3 In de gedragscodes staan uitgangspunten voor het omgaan met integriteitdilemma's.
De gedragscodes zijn een richtlijn voor het handelen van individuele politieke ambtsdragers en heeft tot doel hen te ondersteunen bij de invulling van hun verantwoordelijkheid voor de integriteit van het openbaar bestuur. Politieke ambtsdragers hebben hiernaar te handelen. De gedragscodes bevatten naast normen en waarden over hoe in een bepaalde situatie te handelen, ook regels over procedures die gevolgd moeten worden als er een klacht of melding wordt ontvangen.

1.4 en 2.4 De gedragscodes kwalificeren als interne regeling in aanvulling op de wettelijke regels.
De gedragscodes hebben niet de juridische status van een algemeen verbindend voorschrift waaruit rechten en plichten voortvloeien. De gedragscode en notitie doen vooral een moreel appel op politieke ambtsdragers. Dit laat onverlet dat men wel aan de bepalingen gebonden is, als de raad als hoogste bestuursorgaan van de gemeente deze heeft vastgesteld voor zijn eigen leden en fractievertegenwoordigers én voor de wethouders en de burgemeester. Politieke ambtsdragers kunnen hier op aangesproken worden en zullen dat ook worden.

1.5 en 2.5 Hiermee ligt de te volgen procedure bij klachten en melding over mogelijke integriteitsschendingen vast, zowel voor klagers/ melders als beklaagden/ degenen over wie de melding gaat.
In de twee gedragscodes is als identieke bijlage het Protocol voor het behandelen van meldingen en klachten over mogelijke integriteitsschendingen door politieke ambtsdragers opgenomen. Hiermee wordt de procedure gegeven als er sprake is van een mogelijke integriteitsschending. Zowel klager/ melder als beklaagde/ degene over wie de melding gaat, weten waar zij aan toe zijn als er een mogelijke integriteitsschending wordt gemeld of een klacht wordt ingediend.

1.6 en 2.6 Het is een bevoegdheid van de gemeenteraad.
Het vaststellen van de gedragscodes (met bijlagen) voor de raadsleden en fractievertegenwoordigers en voor de burgemeester en wethouders is een bevoegdheid van de raad op grond van de Gemeentewet.

3.1 Hiermee is de raad op de hoogte van de normen en waarden die voor ambtenaren gelden.
Voor de ambtenaren gelden ook regels rondom integriteit en omgangsvormen. Het is nuttig als de raad ook van deze stukken op de hoogte is, zodat de raad kan zien dat wat voor de bestuurlijke organisatie aan integriteit en omgangsvormen geldt, ook voor de ambtelijke organisatie aan integriteit en omgangsvormen geldt, met inachtneming van ieders (rechts)positie en rol.

3.2 Dit is een bevoegdheid van het college.
Het college stelt de Gedragscode en regelingen in dat kader voor ambtenaren vast.

Kanttekeningen
1.1 en 1.2 De gedragscodes zijn geen algemeen verbindende voorschriften, maar gelden als richtlijn.
Per situatie moet bekeken worden hoe hiermee inhoudelijk om te gaan, omdat geen geval hetzelfde is. Wel gelden er dus dezelfde procedures.

2.1 en 2.2 De positie van degene over wie de melding gaat/ de beklaagde.
Het lijkt alsof in regelingen inzake klachten en meldingen altijd van de positie van de melder/ klager wordt uitgegaan, en niet van degene over wie de melding gaat/ de beklaagde. De gedragscodes met de bijlagen, met daarnaast de informatie in de Leeswijzer, geven echter ook duidelijkheid aan de beklaagde hoe de procedure verloopt. Het is verder ook aan de klachtbehandelaar om oog en oor te houden voor en daarmee ook recht te doen aan de positie van degene over wie de melding gaat/ de beklaagde, met name waar het betreft hoor en wederhoor. Het streven is om te allen tijde recht te doen aan de belangen van alle betrokkenen, dus zowel die van de melder/ degene over wie gemeld wordt als die van de klager/ beklaagde.

Financiën
Het uitgangspunt bij de uitvoering is dat dit de bestaande budgetten gebeurt.

Communicatie
Nadat de twee gedragscodes zijn vastgesteld, worden deze in het digitale Gemeenteblad algemeen bekend gemaakt. Na vaststelling komt er een handzaam boekje en een kaart met namen en telefoonnummers van contactpersonen in het kader van integriteit beschikbaar. Bij aanvang van elke nieuwe raadsperiode, worden de politieke ambtsdragers over de gedragscodes geïnformeerd en wordt hen deze ook gegeven.

Uitvoering
Zoals hierboven onder Communicatie vermeld, worden de gedragscodes beschikbaar gesteld aan de raadsleden en fractievertegenwoordigers, de wethouders en de burgemeester; ook in een handzaam boekwerkje. Aan het bepaalde in de gedragscodes zal de hand worden gehouden, zoals het bijhouden van de registers en het organiseren van periodieke bijeenkomsten en besprekingen met als onderwerp integriteit en omgangsvormen.

Met de vaststelling van de gedragscodes zijn we er echter nog niet. Uiteraard is er al een bestaande inrichting en organisatie van de afhandeling van signalen, klachten en meldingen, maar het verder inrichten van de interne organisatie op basis van de nu vast te stellen stukken en het uitvoering geven hieraan kost nog de nodige tijd. Het streven is er op gericht om een en ander in het jaar 2025 goed in te regelen. Onderdeel daarvan is het inrichten van een intern klachtenbureau, onder aansturing van een integriteitscoördinator.

Er gebeurt nu al wel het nodige.

Voor de benoeming van leden van het college van burgemeester en wethouders voert een externe partij een integriteitsonderzoek naar de aan te stellen persoon uit. Op basis van dit rapport maakt de burgemeester een advies voor de gemeenteraad. Het rapport wordt tevens aan de leden van de voor de benoeming ingestelde commissie geloofsbrieven en/ of vertrouwenscommissie ter beschikking gelegd. Zo spoedig mogelijk na

indiensttreding of benoeming leggen bestuurders de eed of belofte af, waarmee het belang van integriteit in onze organisatie wordt benadrukt.

Het is de bedoeling dat er iedere drie jaar een belevingsonderzoek wordt gehouden om te meten of in de praktijk het gewenste gedrag zichtbaar is. Minstens 1 maal per jaar wordt in raadsverband, binnen individuele fracties en ook binnen ons college het onderwerp integriteit en omgangsvormen aan de orde gesteld en besproken. Tijdens dit overleg wordt onder meer gesproken over casuïstiek en wordt een verslag opgemaakt en geregistreerd. Tot slot wordt er straks eenmaal per jaar een verslag opgemaakt van het aantal klachten rond integriteit en omgangsvormen. Er wordt daarin geen melding gemaakt van individuele klachten/ meldingen; de klachten/ meldingen zijn wel gecategoriseerd en geanonimiseerd. Het verslag wordt, nadat wij het hebben vastgesteld, ter informatie aan de raad, de griffier en de gemeentesecretaris gestuurd.

Tot slot
Integriteit en omgangsvormen zijn uiteindelijk niet in regels te vangen. Binnen de bestuurlijke en ambtelijke organisatie van de gemeente Zutphen wordt er vanuit gegaan dat iedereen beschikt over een adequaat afgesteld moreel kompas en de bereidheid heeft dat kompas regelmatig te toetsen en zo nodig bij te stellen.

Evaluatie
Zodra daar aanleiding toe is, worden de gedragscodes en de protocollen geëvalueerd. Als dat nodig is, worden de gedragscodes en de protocollen aangepast.

Bijlagen
800812 - bijlage 1 – Leeswijzer (inclusief Stroomschema diagram en overzicht procedures)
800812 - bijlage 2 - Gedragscode Integriteit raadsleden en fractievertegenwoordigers gemeente Zutphen 2024
800812 - bijlage 3 - Gedragscode Integriteit burgemeester en wethouders gemeente Zutphen 2024
800812 - bijlage 4 - Gedragscode Integriteit ambtenaren gemeente Zutphen 2024
800812 - bijlage 5 - Klachtenregeling ongewenst gedrag gemeente Zutphen 2024 en Regeling melding vermoeden misstand en inbreuk op het Unierecht gemeente Zutphen 2024

Stukken die ter inzage liggen
Geen.

BESLUIT

De raad van de gemeente Zutphen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van DATUM met nummer 800812;

gelet op artikel(en) 15, derde lid, 41c, tweede lid en 69, tweede lid van de Gemeentewet;

b e s l u i t:

1. de bijgaande Gedragscode Integriteit raadsleden en fractievertegenwoordigers gemeente Zutphen 2024, met daarin als bijlagen opgenomen de Notitie Integriteit en omgangsvormen raadsleden en fractievertegenwoordigers én het Protocol voor het behandelen van meldingen en klachten over mogelijke integriteitsschendingen door politieke ambtsdragers, vast te stellen;
2. de bijgaande Gedragscode Integriteit burgemeester en wethouders gemeente Zutphen 2024, met daarin als bijlagen opgenomen de Notitie Integriteit en omgangsvormen burgemeester en wethouders én het Protocol voor het behandelen van meldingen en klachten over mogelijke integriteitsschendingen door politieke ambtsdragers, vast te stellen;
3. kennis te nemen van de door het college vastgestelde stukken rondom integriteit en omgangsvormen aangaande ambtenaren.

Aldus besloten in de openbare
vergadering van de raad van de gemeente
Zutphen, gehouden op:

De voorzitter, de griffier,